

Özel Nitelikli Biyometrik Verinin Açık Rıza Alınmaksızın İşlenmesi

**Kişisel Verileri Koruma Kurulu
Kararı (Karar T: 07/07/2022 Karar
No: 2022/662)**

03

Olay Özeti

04

Çözümü Gereken Hukuki Sorun

05

Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun Çözümü

07

Görüşümüz

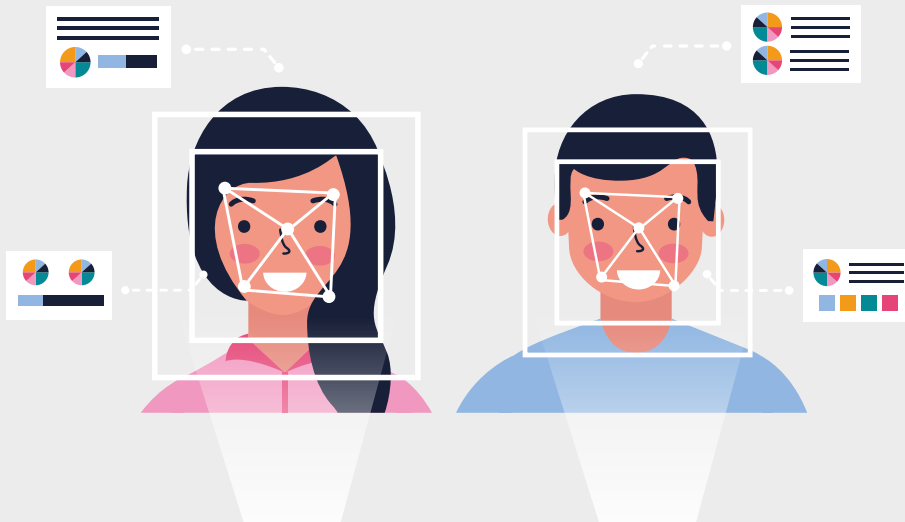
OLAY ÖZETİ

Kurul'a başvuran ilgili kişi hizmet aldığı şirketin bir cihazla açık rızası alınmadan avuç içi ve parmak izi bilgisini tarayarak işlediğini ve bu verilerin şirket tarafından kaydedildiğini belirtmiştir. İlgili kişi işletme ile olan sözleşmesini feshettikten sonra verilerin imha edilmesi için veri sorumlusu şirkete başvurduğunu ancak veri sorumlusunun verdiği cevabın yetersiz olduğunu ileri sürerek gereğinin yapılması talebi ile Kurul'a başvurmuştur.

Kurul tarafından başlatılan incelemede veri sorumlusunun savunması talep edilmiştir. Veri sorumlusu kayıtlı abonelerin kimliğinin tanınması amacıyla "El Geometrisi Terminali" isimli bir cihaz kullandıklarını, bu cihazın kişiye özgü veri almadığını sadece el boyutunu ölçtüğünü, el boyutu denilen olgunun kişiye özgü bir şey olmadığını ve başkaca insanlarda aynı çıkabilme ihtimali olduğunu ve bu sebeple özel nitelikli kişisel veri işlenmesi durumunun olmadığını savunmuştur. Ayrıca el geometrisinin başkaca insanlarla aynı çıkabilme ihtimali olduğundan bunun yanında belirlenen bir şifrenin girilmesi gibi başkaca teyit mekanizmalarına ihtiyaç duyulduğu savunmasında bulunmuştur.

Çözümü Gereken Hukuki Sorun

- Çözümü gereken hukuki sorun öncelikle avuç içi ve parmak izi verileri özel nitelikli kişisel veri kategorisine girmekte midir? Eğer öyleyse bu veriyi toplayan şirketin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu madde 5'te sayılan açık rıza aranmayan durumlardan birine dayanması mümkün müdür?
- İşletme, özel nitelikli kişisel verileri işlemekten de güvenlik için başka bir yöntem kullanabilir miydi?
- Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 31/01/2018 tarihli 2018/10 sayılı kararına göre biyometrik veri alan şirket, alınması öngörülen gerekli tedbirleri almış mıdır?
- Veri işleyen cihazın yalnızca elin boyutlarını ölçen ve üyelik süreci boyunca kişisel veri toplayan bir yapıda olduğu savunulsa da bu cihaz özel nitelikli veri toplamakta mıdır?
- Şirket alınan verilerin ilgili kişiden başka kişilerin girişini önlemek için alındığını ve yalnızca üyelik süresince tutulduğunu sonrasında ise silindiğini belirtse de açık rıza talep etmemesini maruz görülecek midir?

Uyuşmazlık Çözüm Merkezi'nin Çözümü:

Kurul, veri sorumlusunun savunmasını talep ettikten sonra mevzubahis cihaz hakkında açık kaynak araştırması yaparak cihazın asıl adının “Biyometrik El Terminali” olduğunu öğrenmiştir. Bu cihaz kullanıcıların el ve parmak gibi fiziksel karakteristiklerinin üç boyutlu bir ortamda ölçebilen bir teknolojiye sahiptir. Veri sorumlusu tarafından başka bir kişi ile eşleme ihtimaline binaen şifre ile ikincil bir doğrulama içerdiği ifade edilse de cihaza ilişkin açıklamalarda önce kod girilerek kişinin kendisine ait görüntüyü çağırdığı ve elini cihazın altına koyduğu anda doğrulamanın 1 saniyenin altında bir hızla gerçekleştiğinin ifade edilmiştir.

Kurul GDPR’a (General Data Protection Law-Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğü) atıf yaparak “yalnızca gerçek bir kişinin benzersiz bir şekilde tanımlanmasına veya doğrulanmasına izin veren belirli bir teknik yöntemle işlendiğinde, bu verilerin biyometrik verilerin tanımı kapsamında kabul edileceği açıklamalarına yer verildiği, dolayısıyla bir verinin biyometrik veri kapsamında değerlendirilebilmesi için o verinin sadece o kişiyi tanımlayabilme ya da doğrulayabilme özelliğine sahip olması” kriter olarak alınmaktadır demiştir.

Kurul, Biyometrik El Terminali cihazı ile veri sorumlusu tarafından el geometrisi bilgisi alınmasının otomatik şekilde doğrulanabilen kimlik denetleme tekniği olduğunu ve her ne kadar veri sorumlusu tarafından el geometrisi bilgisinin parmak izi gibi kişiye ait bir özelliğinin bulunmadığı başka bir kişi ile aynı olmasının mümkün olabileceği savunması yapılmış olsa da cihaz ile yapılan taramalarda ilgili kişiyle eşleşmeye ilişkin yanılma oranının çok düşük olduğunun matematiksel olarak açık ve net olmasından dolayı şirketin özel nitelikli kişisel verileri işlediği kanaatine varmıştır. Kurul aynı zamanda ilgili kişinin, özel nitelikli kişisel verisinin işlenmesinin kapsamı, amacı, sınırları ve sonuçları hakkında önceden bilgilendirilmediği ve açık rızasının alınmadığı kanaatine varmıştır.

Kurul; şirketin biyometrik veri almasının hukuka uygunluk nedenlerinden birine girmemesi ve başvuru dışında da pek çok sayıda abonenin bu durumdan etkilenmesi gerekçeleriyle şirketi idari para cezasına çarptırmıştır. Verilerin silinmesi hususunda ise cihazdan silinme ile ilgili bilgi alınamayacağından dolayı veri sorumlusunun beyanına göre verilerin silinmiş kabul edildiğinin başvuruca bildirilmesine, söz konusu cihaz ile veri işlenmesinin durdurulmasına ve bugüne kadar işlenmiş olan tüm verilerin Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak ivedilikle yok edilmesine karar vermiştir.

Görüşümüz

Biyometrik veriler özel nitelikli kişisel verilerdir. Bunların işlenebilmesi için açık rıza alınması gereklidir. Özel nitelikli verilerin işlenme şartları madde 6'da açıklanmıştır:

(1) Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.

(2) Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır.

Açık rızanın varlığı; kişisel verinin belirli bir konuya ilişkin olarak ve ancak belirtilen sebeplerle işleneceğine dair kişinin aydınlatılması ve açıkça rızasının alınması durumunda kabul edilir. Belirsizlik içeren ve örtülü şekilde verilen rızalar geçerli sayılmaz. Örneğin bir hizmeti alabilmek için sözleşmeyle özel nitelikli kişisel verisinin işlenmesi gerektiği kabul ettirilen kişinin açık rızası alınmış sayılmaz. Parmak izi ve avuç izi kişiye özgü, bir başka ifadeyle başka bir kişide benzeri mümkün olmayan biyometrik veriler olduğundan özel nitelikli kişisel veri kategorisine girmektedir.

Yeri gelmişken belirtilmelidir ki özel nitelikli kişisel verilerin işlenebilmesi için KVKK bir istisna getirmiştir. KVKK madde 6/3:

(3) Birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.

Özel nitelikli kişisel verilerin kanunlarda öngörülen hâllerde açık rıza alınmadan işlenmesi nasıl mümkün olabilmektedir? Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 25.03.2019 tarihli ve 2019/78 No'lu kararı incelendiğinde, EPDK kararı ile getirilen yükümlülük çerçevesinde bir otomasyon sistemi kuran ve bu yolla özel nitelikli kişisel veri işleyen akaryakıt şirketinin, bu verileri kullanarak bir Araç Tanıma Sistemi projesi kurarak hatalı akaryakıt dolumlarının önüne geçmek istediği ve bunun Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından değerlendirilmesini istediği kararda Kurul şirketin bu verileri başka bir amaca yöneltmediği ve aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirdiği sürece ilgili kişilerin açık rızasını almadan işleyebileceğine karar vermiştir.

Somut olayda özel nitelikli kişisel verinin bir cihaz ile otomatik olarak işlenmesi hukuka uygunluk nedenlerinden bir tanesine girmemektedir ve bu hususta açık rıza da alınmamıştır. Bu sebeple şirketin idari para cezasına çarptırılması kanaatimizce uygundur. Açık rıza talep edilmiş olsaydı Kurul muhtemelen başka bir güvenlik yöntemi mümkün iken biyometrik veri almanın ölçülülük ilkesine uygun olup olmayacağına göre değerlendirmesini yaparak bir karar verecekti.

Abdullah Erkam Yılmaz
Kurucu Avukat

İletişim:

aeylegal.com

erkam@aeylegal.com

Teşekkürler

Sorularınız ve görüşleriniz için
bizimle iletişime geçebilirsiniz.